

Miszellen und Berichte

Colloquium voor promovendi en habilitandi in Keulen

Op 23 en 24 november 2007 vond in Keulen het colloquium voor promovendi en habilitandi uit de Duitstalige neerlandistiek plaats, dat georganiseerd werd door het Instituut voor Neerlandistiek van de Universiteit van Keulen. Het colloquium werd financieel mogelijk gemaakt door een subsidie van de Nederlandse Taalunie aan het Nederlandistenverband.

Naar jaarlijkse traditie konden promovendi en habilitandi verslag uitbrengen over het onderzoek dat ze het afgelopen jaar verricht hebben voor een publiek van collega's die in het Duitse taalgebied werken. Bovendien werden – naar goede gewoonte – twee hoogleraren uit de intramurale neerlandistiek uitgenodigd om de ingediende bijdragen te commentariëren: prof. dr. Jos Joosten (Nederlandse letterkunde, Radboud Universiteit Nijmegen) en prof. dr. Jan Nuyts (Nederlandse taalkunde, Universiteit Antwerpen).

Promovendi in het beginstadium van hun onderzoek kregen de gelegenheid om hun onderzoeksconcept (thema, hypothesen, methodologie) ter discussie voor te leggen; gevorderde promovendi konden een uitgewerkt hoofdstuk presenteren. Twaalf promovendi hielden een presentatie: vijf van hen werken aan een taalkundig onderzoek, zeven promoveren op een literatuurwetenschappelijk onderwerp. Zij stelden hun onderzoek voor aan een publiek van in totaal 35 deelnemers.

Een brede waaier aan thema's, zowel historische als moderne, passeerde de revue: van 'De relatie tussen literatuur en natuurwetenschap in Nederland rond 1900' en 'Epifanie in de Nederlandse en Duitse literatuur rond 1900' over 'Het concept hybriditeit in de neerlandistiek', 'Lichamelijkheid in postmodern Nederlandstalig proza' en 'Nieuwe Duitsers, nieuwe Nederlanders. Verbeeldingen van Duitse en Nederlandse nationale identiteit in migratieliteratuur' tot 'De geschiedenis van het AMVC Letterenhuis in Antwerpen (1933-2008)' en 'De receptie van de kinderliteratuur van Annie M.G. Schmidt'.

Ook in het domein van de taalkunde werden zowel synchrone als diachrone onderzoeksthema's voorgesteld. Volgende onderwerpen gaven de deelnemers stof tot discussie: 'Benoemingsstrategieën in het Nederlands en het Duits', 'Modale werkwoorden contrastief: synchroon en diachroon *zullen*, *shall* en *sollen*', 'De diachronie van de adverbiale morfologie in het Nederlands in een vergelijkend perspectief', 'Oorkondenformules in 13de- en 14de-eeuwse oorkonden: herkomst, normering, taalgebruik' en tenslotte 'Taalkeuze in Europa vanuit historisch perspectief'. De gevarieerde thema's bieden een inkijk in het veelzijdige onderzoek van de Nederlandse taal en letteren dat door extramurale neerlandici verricht wordt.

Op vrijdagavond werd de dag afgesloten met een gezellig diner waarbij in een informele sfeer kennis kon worden gemaakt en van gedachten gewisseld kon worden met collega's.

Het jaarlijkse colloquium voor promovendi en habilitandi is een vaste waarde geworden in de Duitstalige neerlandistiek. We menen tevreden te mogen terugblikken op DoHa2007: het was een vruchtbare wetenschappelijke bijeenkomst, waarbij de banden tussen neerlandici 'van binnen en van buiten de muren' werden versterkt.

Keulen

Ann Marynissen

Lehrerbildungsprojekt der Fachvereinigung Niederländisch e.V. 2007 und 2008

Was muss eine Niederländischlehrerin bzw. ein Niederländischlehrer können? Gemeinsam mit den Lehrerausbildenden Instituten der Universitäten Köln und Münster organisierte die Fachvereinigung Niederländisch e.V. bislang zwei Konferenzen zum Thema 'Lehrerbildung Niederländisch' (18.09.2007 und 23.09.2008). Es nahmen Vertreter der genannten Universitäten und der Universität Oldenburg und Vertreter aus Studienseminaren in Nordrhein-Westfalen und Niedersachsen teil, um sich über die zu fördernden Kompetenzen angehende Niederländischlehrer auszutauschen. Wesentliches Ziel der Veranstaltungen war es, Einblicke in die Arbeit in den beiden Ausbildungsphasen zu erhalten und über Ausbildungsinhalte zu informieren.

Ausgehend von den Vereinbarungen zu den Standards für die Lehrerbildung der Kultusministerkonferenz (Beschluss vom 16.12.2004, der Text ist zu beziehen über die Webseite der KMK) ist nicht nur im Vorbereitungsdienst, sondern auch an der Universität die Ausbildung kompetenzorientiert zu gestalten. Dabei werden die am Ende des universitären Lern- oder Bildungsprozesses erwarteten Fähigkeiten als Standards in den Beschreibungen der Bachelor- und Masterstudiengängen definiert. Sie bilden zugleich die Eingangskompetenzen für das Referendariat. Absprachen – auch länderübergreifend – über Kompetenzerwartungen und Ausbildungsziele erscheinen daher mehr als sinnvoll.

In Nordrhein-Westfalen wird gegenwärtig die Reform der Lehrerbildung diskutiert, die einen stärkeren Berufs- und Praxisbezug und ein stärkeres Ineinandergreifen der bislang weitgehend getrennten Phasen vorsieht (siehe <http://www.schulministerium.nrw.de/>). Anhand konkreter Beispiele aus Fachseminaren wurde an der Frage gearbeitet, welche fachlichwissenschaftlichen und fachdidaktischen Grundlagen als Standards für die Ausbildung zum Niederländischlehrer gelten können.

Im Jahr 2007 wurde das Projekt von der Nederlandse Taalunie gefördert. Es soll nach Möglichkeit fortgesetzt werden.

Münster

Veronika Wenzel